

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI ve EKONOMİSİ
BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**LİSELERDE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN ÖZ
YETERLİLİK ALGILARI
(DENİZLİ İLİ MERKEZEFENDİ İLÇE ÖRNEĞİ)**

ESRA KEÇECİ

DENİZLİ 2020

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI ve EKONOMİSİ BİLİM
DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**LİSELERDE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN ÖZ YETERLİLİK
ALGILARI
(DENİZLİ İLİ MERKEZEFENDİ İLÇE ÖRNEĞİ)**

Esra KEÇECİ

Danışman

Öğretim Üyesi Dr. Muammer KUNT

TEŞEKKÜR

Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi alanında tezsiz yüksek lisans yapma sürecinde özveri ile uğraşan ve yaşama yaklaşımıyla bizlere örnek olan, bilgisini ve deneyimlerini her zaman cömertçe bizlerle paylaşan değerli hocalarım Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĐEN ve Yard. Doç. Dr. Muammer KUNT,

Bizleri “Eğitim Yönetiminde Örnek Uygulamalar” alanıyla tanıştıran, araştırmamın her aşamasında değerli görüş ve eleştirileriyle beni yönlendiren, rehberliğini, zamanını ve bilgisini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Kazım ÇELİK’e,

Yüksek Lisans Eđitimimim boyunca bilgilerinden yararlandığım, derslerime giren bütün hocalarıma,

Bugünlere gelmemde, öğretmen olmam konusunda bana yön veren maddi manevi her zaman yanımda olan annem Şükran AÇIKALIN, babam Necati AÇIKALIN, ablam Hilal AKSOY,

Ekonomik ve sosyal hiçbir yardımı esirgmeden yanımda oldukları, kendilerine ayırmam gereken zamanı yüksek lisans için kullanmama karşın desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Mehmet Serdar Can KEÇECİ ‘ye, sevgili kızım Serra KEÇECİ’ye sevgili oğlum Keremcan KEÇECİ ‘ye

Tüm kalbimle teşekkür ederim.

Esra KEÇECİ

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Esra KEÇECİ

ÖZET

LİSELERDE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN ÖZ YETERLİLİK ALGILARI (DENİZLİ İLİ MERKEZEFENDİ İLÇE ÖRNEĞİ)

KEÇECİ, Esra

Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,
Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Öğretim Üyesi Dr. Muammer KUNT

Mayıs 2020, 59 sayfa

Bu araştırmada, Denizli ili Merkezefendi ilçesinde liselerde çalışan öğretmenlerin öz yeterlik algıları ve bu algıların bazı değişkenlerle arasındaki ilişki araştırılmıştır.

Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2019–2020 eğitim-öğretim yılı Denizli ili Merkezefendi ilçesinde liselerde çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. “Rastgele örnekleme” yöntemiyle seçilen anket sorularının tamamına cevap veren 192 öğretmenden veriler toplanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı; “Kişisel Bilgiler”, “Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği” olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,961 olarak bulunmuştur.

Denizli ili Merkezefendi ilçesinde liselerde görev yapan öğretmenlerin öz yeterlik algılarına bakıldığında yapılan inceleme ve analiz sonucunda öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin “Öğrenme sırasında öğrencilerin yanlış anlamalarını düzeltir veya karşılaştıkları zorlukları açıklarım.” önermesine “Kesinlikle İnanıyorum” düzeyinde en yüksek derecede katılım gösterirken, “Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler dahil bütün öğrencilerin akademik performanslarını geliştiririm” önermesine ise “İnanıyorum” düzeyinde en düşük düzeyde katılım gösterdikleri görülmüştür. Genel ortalamanın “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu ve öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin algılarının kesinlikle katılıyorum düzeyinde ve yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyinin farklı değişkenlere göre değişip/değişmediğine bakıldığında, cinsiyet, üniversiteden mezuniyet bölümü, kariyer planı ve öğretmenlik mesleğini seçme durumu değişkenleri arasında istatistiksel olarak

0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ancak, üniversiteye yerleşme tercih sırası, mezun olunan lise türü, ailede öğretmen olma, öğretmenlik mesleğine verilen önem, mesleki bilgi düzeyi ve kendilerine güven düzeyi değişkenlerine göre farklılık gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Denizli, öğretmen, öz yeterlik inancı,

İÇİNDEKİLER

Sayfa

PROJE ONAY SAYFASI	-----	iii
TEŞEKKÜR	-----	iv
ETİK BEYANNAMESİ	-----	v
ÖZET	-----	vi
İÇİNDEKİLER	-----	viii
TABLolar LİSTESİ	-----	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	-----	1
1.1. Problem Durumu	-----	2
1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler	-----	2
1.2. Araştırmanın Amacı	-----	3
1.3. Araştırmanın Önemi	-----	3
1.4. Sayıtlar	-----	4
1.5. Sınırlılıklar	-----	4
1.6. Tanımlar	-----	4
İKİNCİ BÖLÜM: ALAN YAZIN TARAMASI	-----	6
2.1. Öz Yeterlik	-----	6
2.2. Öğretmen Öz Yeterlik Algısı ve Önemi	-----	7
2.3. Türkiye’de Öğretmen Yeterliğini Geliştirmeye Yönelik Çalışmalar	-----	8
2.4. Öğretmenlik Mesleği ve Kariyer Gelişimi	-----	9
2.5. İlgili Araştırmalar	-----	10
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	-----	12
3.1. Araştırmanın Modeli	-----	12
3.2. Evren ve Örneklem	-----	12
3.3. Veri Toplama Aracı	-----	12
3.4. Verilerin Analizi	-----	13

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR ve YORUM	-----	15
4.1. Katılımcılara Ait Betimsel Bulgular	-----	15
4.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	-----	20
4.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	-----	20
4.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	-----	24
BEŞİNCİ BÖLÜM - TARTIŞMA VE ÖNERİLER	-----	34
5.1. Tartışma ve Sonuç	-----	34
5.2. Öneriler	-----	38
KAYNAKÇA	-----	39
EKLER	-----	44
ÖZGEÇMİŞ	-----	48

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1.1. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı</i>	15
Tablo 4.1.2. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Tercih Sırasına Göre Dağılımı</i>	16
Tablo 4.1.3. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Dağılımı</i>	16
Tablo 4.1.4. <i>Katılımcı Öğretmelerin Lisans Mezunu Oldukları Bölüme Göre Dağılımı</i>	17
Tablo 4.1.5. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Kariyer Planına Göre Dağılımı</i>	17
Tablo 4.1.6. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Ailede Öğretmen Olma Durumuna Göre Dağılımı</i>	18
Tablo 4.1.7. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğinin Önem Dercesine Katılımlarına Göre Dağılımı</i>	18
Tablo 4.1.8. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Mesleki Bilgi Düzeyleri Katılımlarına Göre Dağılımı</i>	18
Tablo 4.1.9. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Kendilerine Güven Düzeyleri Katılımlarına Göre Dağılımı</i>	19
Tablo 4.1.10. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğini Seçme Durumlarına Göre Dağılımı</i>	19
Tablo 4.2.1.1. <i>Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancına İlişkin Görüşlerinin Analizi</i>	20
Tablo 4.2.2.1. <i>Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Cinsiyetine Göre Mann Whitney U Testi Testi ile Analizi</i>	25
Tablo 4.2.2.2. <i>Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Üniversiteye Yerleşme Tercih Sırasına Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi</i>	26
Tablo 4.2.2.3. <i>Öğretmenlerin Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Mezun Olunan Lise Türüne Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi</i>	27
Tablo 4.2.2.4. <i>Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Üniversite Mezuniyet Bölümüne Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi</i>	28
Tablo 4.2.2.5. <i>Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Kariyer Planına Göre Mann-Whitney U Testi Testi ile Analizi</i>	29

Tablo 4.2.2.6. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Ailede Öğretmen Olma Durumuna Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi	29
Tablo 4.2.2.7. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Öğretmenlik Mesleğine Verilen Öneme Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi	30
Tablo 4.2.2.8. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Mesleki Bilgi Düzeyine Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi	31
Tablo 4.2.2.9. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Öğretmenlikte Kendine Güvenme Durumuna Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi	32
Tablo 4.2.2.10. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Öğretmenlik Mesleğini İsteyerek Seçme Durumuna Göre Mann-Whitney U Testi Testi ile Analizi	33

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Çağdaş yönetim yaklaşımlarında örgütlerin başarı veya başarısızlıklarında örgütlerin en temel kaynağı olan insan öznesinin etkili ve verimli kullanılması çok büyük önem taşımaktadır. İş, insanın hayatını devam ettirebilmesi, cemiyette iyi bir yer edinebilmesi ve bunu koruyabilmesi ve iyi bir geleceğe ulaşabilmesi için çok önemlidir (Şahin, 2013, s.144).

Çalışanın işinden elde ettiği doyumun yanı sıra Bandura'nın sosyal öğrenme teorisine temelindeki öz-yeterlik terimi oldukça önemlidir (Hamurcu, 2006; Özçelik ve Kurt, 2007). Sosyal öğrenme kuramının ilkelerinden biri insanların kendileri hakkında düşünme, yargıda bulunma ve kendilerini yansıtmaya kapasitelerinin bulunmasıdır” (Çakır, Kan ve Sünbül, 2006). Öz-yeterlik eğitimle ilgili düşünüldüğünde “öğretmen ve öğrencilerin stresle baş etmesi ve öğretmenlerin öğretmenlik mesleğiyle ilgili iş ve işlemleri açıklamak amacıyla” kullanılmaktadır (Yılmaz vd., 2004). Bu nedenle özyeterlik, özellikle öğretmen eğitimiyle ilgili çalışma yapanların tercih ettikleri alanlardan olmuştur (Morgil vs., 2004; Kafkas vd., 2010, s.97).

Öz yeterlik bireylerin becerileriyle ortaya çıkardıkları yargıların ürünüdür (Gürcan, 2005). Öz-yeterlik, bireyin kapasitesi, başarıları, güdüleri ve öz-düzenleme becerileri gibi benlik sistemini meydana getiren öğelerin bir araya gelmesiyle oluşan güçlü bir yapıdır (Vardarlı, 2005). İnsan ne edeceğini bilmesine rağmen öz-yeterlik duygusu eksik ise etkisiz davranışlar gösterebilir (Alcı, 2007). “Öz-yeterlik inancının geçmiş tecrübeler (başarı veya başarısızlık), gözleme dayalı tecrübeler (başkalarının başarı ve başarısızlıklarına tanık olma), ikna süreci (aile, arkadaş grubu, meslektaşlar tarafından), duyuşsal tecrübe (heyecan, korku vb. yoğun duygular yaşama) gibi etkenler” tarafından belirlenir (Akkoyunlu ve Orhan, 2003).

Öğretmenlik mesleği; “1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nda “Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili öğretim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir” diye ifade edilmiştir. Özel bir ihtisas/uzmanlık mesleği olarak adlandırılan öğretmenlik mesleği ve alan bilgisine ilişkin öğretmenlerin öz yeterlik algıları ve yetkinlik düzeyleri oldukça önemlidir.

Bu çalışmada 2019-2020 eğitim öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ilçesinde liselerde çalışan öğretmenlerin öz yeterlilik algıları ve bu özyeterlilik algılarının çeşitli değişkenlere göre değişip-değişmediği araştırılmıştır.

1.1. Problem Durumu

İnsanların bireysel, fiziksel, ruhsal özellikleri farklılık gösterirken yaşam tercihleri de farklılık gösterir. İnsanlar bu farklılıklarına rağmen toplumun genel yapısına uyum sağlayabildikleri oranda normal bir fert olarak görülür ve günlük rutin hayatlarını devam ettirebilirler. Normal fertlerin dışında kalan toplumun genelinden farklı olan fertler günlük yaşam ve topluma uyum sağlayabilmek için yardıma ihtiyaç duyarlar.

Öğretmenler açısından değerlendirildiğinde öz-yeterlilik kavramı öğretmenlik mesleğinin gerektirmiş olduğu vazife ve sorumlulukları yapmak için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumlar ön plana çıkmaktadır. Öğretmen etkililiği ve verimliliği öz yeterlilikle ilişkili bir kavramdır. Fakat öğretmen öz yeterliliği öğretmenin etkililiği veya başarılı öğretim ile eşdeğer görmek mümkün değildir (Üstüner vd., 2009, s.2-3). Öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içinde farklı okul, kurum, kıdem, kademe, branş vb. değişkenlere göre öğretmenlerin öz yeterlilik algıları eğitim çalışmalarında araştırılan, incelenen ve tartışması yapılan alan-konu olmuştur (Üstüner vd., 2009; Hamurcu, 2006; Çakır, Kan ve Sünbül, 2006; Özçelik ve Kurt, 2007; Vardarlı, 2005; Küçükylmaz ve Duban, 2006; Morgil, Seçken ve Yücel, 2004; Askar ve Umay, 2001; Bıkmaz, 2004).

Tüm bu taramadan yola çıkarak bu çalışmada araştırmanın problem cümlesi; “Liselerde görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik algıları nasıldır?” şeklinde oluşturulmuştur.

1.1.1. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Çalışmada “Liselerde görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik algıları nasıldır?” şeklinde ifade edilen problemin cevabına ulaşmak için aşağıdaki alt problemler;

1. Öğretmenlerin öğretmen öz-yeterlilik inancına ilişkin görüşleri nedir?
2. Öğretmenlerin öğretmen öz-yeterlilik inancı düzeyi; a) cinsiyet, b) Üniversiteye yerleşme tercih sırası, c) Mezun olunan lise türü, d) Üniversite mezuniyet bölümü, e) Kariyer Planı, f) Ailede öğretmen durumu, g) Öğretmenlik mesleğine verilen önem, h) Mesleki bilgi düzeyi, ı) Öğretmenlikte kendine güvenme durumu, i) Öğretmenlik

mesleğini isteyerek seçme durumu değişkenlere göre farklılık göstermekte midir? şeklinde ifade edilmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bir uzmanlık mesleği olan öğretmenlik mesleğinin görev olarak tanımlanması, yeterliliklerinin özel ve genel olarak ifade edilmesi, çok yönlü ve çok boyutlu olarak öğretmenlik mesleğine hazırlanması gerekmektedir. Öğretmenlerin yetiştirilme süreci kadar öğretmenlik görevini icra ederken mesleki gelişimlerinin takip edilmesi de önemlidir. Öğretmen seçme, yetiştirme ve geliştirme zaman alan ve iyi planlama, yönetim ve izleme değerlendirme gerektiren bir iştir. İyi seçilmiş, yetiştirilmiş ve gelişimi izlenmiş olan öğretmenlerin öz-yeterlik düzeylerinin yüksek olması performans düzeyinin de artmasına sebep olabilir.

Araştırmada akademik başarıları Türkiye ortalamasının üzerinde olan Denizli ili ve metropol ilçelerinden biri olan Merkezefendi ilçesinde çalışan öğretmenlerin öz-yeterlik algıları ve bunun çeşitli değişkenlere göre değişip/değişmediğinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Böylece öğretmenlerin yetkinlik ve becerilerini arttırmak için gerekli tedbirler alınarak etkin, verimli, kaliteli, uygulanabilir planlamaların yapılmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Erden (1998)'e göre “öğretmenlik mesleği, çok eski bir uğraşı alanı olmasına rağmen meslek olarak değerlendirilmesi yenidir” (s.26). Yetkinlik öğretmenlerin mesleklerinde başarılı olmaları için şarttır. Birçok öğretmen mesleki olarak yetkinliklerinin temellerini üniversitede öğretmenlik eğitimi sürecinde kazanmaktadır. Yine öğretmenlik mesleki yetkinliklerini okullarda öğretmenlik yaptıkları sürece de geliştirmektedirler (Karadağ ve Baloğlu, 2008). Ancak ülkemizde öğretmenlerin yeterlik ve niteliğiyle ilgili tartışmalar devam etmektedir. Ayrıca öğretmenlerin “akademik öz-yeterlik” ve “öğretmenlik öz-yeterlilik” seviyeleriyle ilgili tartışmalar da sürüp gitmektedir (Çelik ve Tabancalı, 2013, s.1168). Hizmet sektörlerinde çalışan insanlarda “kaygı, tükenmişlik, iş doyumsuzluğu” sorunları fazla görülürken eğitim örgütlerinde öz-yeterlilik sorunu fazla görülmektedir. Öz-yetersizlik algısı; bireylerde “psikolojik, fiziksel ve sosyal” problemler yaratmakta ve bireylerin

davranış ve performanslarına yansiyarak olumsuz etkilemekte ve başarılarına engellemektedir.

Bu araştırma öğretmen, eğitim yöneticileri, eğitim iç ve dış paydaşlarda öz-yeterlik hakkında bilgiler aktarması, gelişimlere katkı sunması, farklı bakış açıları kazandırması bakımından ayrıca önem taşımaktadır.

1.4. Sayıtlar

Araştırmanın planlama ve yürütülmesi sürecinde sayıtlar aşağıdaki gibi kabul edilmiştir.

- Katılımcı öğretmenler anket sorularını baskı altında kalmadan ve doğru yanıtlamışlardır.
- Katılımcı öğretmenlerin öz yeterlilik ile ilgili bilgi ve yetkinlikleri bulunmaktadır.
- Kullanılan anket araştırma için yeterli niteliktedir.

1.5. Sınırlılıklar

- Çalışmaya 2019-2020 Eğitim Öğretim yılında Merkezefendi ilçesinde liselerde çalışmakta olan öğretmenler dahil edilmiştir.
- Veri toplamak için “Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği” kullanılmıştır.
- Araştırma, konuyla ilgili alan yazın araştırması ve öğretmenlerin ölçme aracı olan ölçeği yanıtlama verileriyle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Eğitim: “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye” (TDK).

Öğretim: “Belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işi” (TDK).

Öğretmen: Öğretmenlik mesleği devlet otoritesinin “eğitim ve öğretim ile ilgili görevlerini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleği” (Saracaloğlu, 2009) olarak tanımlanabilir.

Meslek: “Meslek, mal ve hizmet üretebilmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan iş yaptıkları uğraşı alanı” olarak tanımlanmıştır (Yılmaz, 2007 s.317-336).

Öz-yeterlilik: Eğitimde öz-yeterlik; eğitim süreçlerinde öğretmenlerin mesleğini icra ederken sahip olması gereken bireysel yetkinlik ve yeterlidir (Yılmaz vd. 2004).

İKİNCİ BÖLÜM: ALAN YAZIN TARAMASI

Bu bölümde çalışma ile ilgili olarak; “Öz Yeterlik, Öğretmen Öz-yeterlik Algısı ve Önemi, Türkiye’de Öğretmen Yeterliliğini Geliştirmeye Yönelik Çalışmalar, Öğretmenlik Mesleği ve Kariyer Gelişimi ve İlgili Çalışmalar” başlıkları altında ortaya konulmuş ve bu alanda yapılmış çalışmalardan bazılarına yer verilmiştir.

2.1. Öz Yeterlik

Yeterlik; çalışanın kendisinden beklenenleri nitelik ve nicelik olarak istenen şekilde standartlarına uygun yapabilmesi için lazım olan “bilgi ve beceriyi kazanmış olması” (Demirtaş ve Güneş, 2002, s.168; Şişman, 2006, s.219; Şahin, 2006, s.291), “bir rolü oynayabilmek için gerekli bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma derecesi” (Balcı, 2005, s.197) olarak tanımlanabilir.

Bandura (1986)’ya göre öz-yeterlik “*davranışların oluşmasında etkili olan bir niteliktir ve bireyin farklı durumlarla bas etme, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri düzenleyip, başarılı olarak yapma kapasitesi hakkındaki algılayışı, inancı ve yargısıdır*” (Akt. Gürcan, 2005). Öz-yeterlik, psikolojik olarak benlik ile ilgili olup “kişinin potansiyeli, başarıları, güdüleri, öz-düzenlemeleri ve benlik sistemi”ni oluşturan bir bütün ve kompleks yapıdır (Vardarlı, 2005). Bireyin bütün olanaklara sahip olmasına rağmen öz-yeterlik seviyesi eksikse, birey ne ve nasıl yapacağını bilmesine rağmen eyleme geçemeyebilir ya da etkisiz davranabilir (Alcı, 2007). Çünkü insan, çalışmalarının istediği hedeflere ulaşmada yeterli olacağına inanmazsa hayattaki güçlüklerle karşı mücadele edemez (Üstüner vd., 2009, s.2).

Öz-yeterlik inancının “geçmiş tecrübeler (başarı veya başarısızlık), gözleme dayalı tecrübeler (başkalarının başarı ve başarısızlıklarına tanık olma), ikna süreci (aile, arkadaş grubu, meslektaşlar tarafından), duyuşsal tecrübe (heyecan, korku vb. yoğun duygular yaşama)” gibi etmenlerce belirlenir (Akkoyunlu ve Orhan, 2003). Zimmerman’a (2000, Akt. Alcı, 2007) göre ise öz yeterlik; gücü, düzeyi ve genelliği bakımından ayrı ayrı değerlendirilebilir. Bireyin çalışma başarısı, kararlılığı öz yeterlik

gücünü, çalışmanın zorluk seviyesi öz-yeterlik düzeyini ve özyeterlik inanç ve tutumlarının farklı faaliyetlere aktarılabilmesi öz- yeterlik genelliği açıklamaktadır.

2.2. Öğretmen Öz-yeterlik Algısı ve Önemi

Öğretmen ile Öz-yeterlik kavramı birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlik mesleğinin icrasında lazım olan, ihtiyaç duyulan “bilgi, beceri ve tutumlar” kastedilmektedir. Goddard, Hoy ve Woolfolk-Hoy (2000)”a göre öğretmen öz-yeterliği, “öğretmen etkililiği ve başarılı öğretim” ile ilişkilendirilmektedir. Fakat öğretmen etkililiği veya başarılı öğretim öğretmen öz yeterliği demek değildir. İkisi ayrı şeylerdir (Akt. Üstüner vd., 2009, s.2-3). Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) öğretmen öz-yeterliğini; “bir öğretmenin sahip olduğu becerilerle, öğrencide bağlılık ve öğrenme gibi istenen sonuçları oluşturup oluşturamayacağına ilişkin yargısı” şeklinde ifade etmektedir. Başka bir ifadeyle öğretmen öz yeterliği öğretmenin “görevlerimi yerine getirmek için gerekli düşünceleri ve eylemleri planlayıp uygulayabilir miyim?” sorusuna verdiği cevaptır (Akt. Üstüner vd., 2009, s.3).

Öğretmen eğitimiyle ilgili araştırmacılar ile çalışmacıların tercihleri arasında öz yeterlik konusu önemli bir yer almıştır (Morgil vd., 2004). Bu bağlamda öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içinde kişisel özellikleri farklılıklarıyla öz yeterlik algıları çalışıla gelmiştir. Eğitimcilerin ve akademisyenlerin özellikle tercih ettikleri ve tartıştıkları alanlardan birinin de öğretmen özyeterliği olduğu alan yazında görülmektedir (Morgil, Seçken ve Yücel, 2004; Vardarlı, 2005; Hamurcu, 2006; Özçelik ve Kurt, 2007; Çakır, Kan ve Sünbül, 2006; Küçükylmaz ve Duban, 2006; Bıkmaz, 2004; Askar ve Umay, 2001) (Akt. Üstüner vd., 2009, s.3).

Erden (1998)’e göre öğretmenlik mesleğinin çok eski uğraş alanıdır ancak meslek olarak görülmesi oldukça yenidir. Günümüzde bile “belli konuda bilgi ve beceriye sahip olan kişilerin öğretmen olabileceği” düşüncesi yaygındır (s.26). Öğretmenliğin meslek tanımlanması, özel ve genel özelliklerinin belirlenmesi, yeterliklerinin ve standartlarının oluşturulması, öğretmenlerin değişik olay, olgu, süje ve objelere karşı algı, tutum değer ve davranışları büyük önem taşımaktadır.

Yeterlik ve yetkinlik özelliklerine sahip olan öğretmenler başarılı bir öğretim görevini icra etmek için hazırdırlar. Üniversitede öğretmenlik formasyonu alırken mesleki olarak yeterliklerinin temellerini oluşturan öğretmenler görev süreleri boyunca da bu yeterliklerini geliştirmektedirler (Baloğlu ve Karadağ, 2008). Türkiye’de “öğretmen niteliği sorunu” üzerinde

araştırma, inceleme ve tartışmalar süregelmiştir. Görünen o ki uzun yıllar da devam edecek gibi görünmektedir. Öğretmenlerin “akademik öz-yeterlik ve öğretmenlik öz-yeterlilik” seviyeleri başta olmak üzere öğretmenlerin diğer özellikleri de yine araştırılmaya ve tartışılmaya değer görülmüştür. Eğitim camiasına yeni katılacak olan öğretmen adaylarının “akademik öz-yeterliliklerinin ve öğretmen öz-yeterlilikleri”nin yüksek ölçülmesi meslek içindeki mevcut öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğini daha iyi yapmalarında etkili olacağı iddia edilmektedir (Çelik ve Tabancalı, 2013, s.1168).

Özyeterlilik düzeyinin düşük olması durumunda kaygı ve tükenmişlik duyguları baş gösterebilir. Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin hayatta kalma, görev, öğrencilerde olumlu etki oluşturma, sistemi iyileştirme gibi pek çok kaygı türleri olduğu ileri sürülmektedir (Akt. Kafkas ve diğ., 2010, s.99).

2.3. Türkiye’de Öğretmen Yeterliliğini Geliştirmeye Yönelik Çalışmalar

Öğretmenlerin nitelik ve yeterliklerin belirlenmesinde ülkemizde yetkili ve sorumlu Millî Eğitim Bakanlığıdır. “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nda öğretmenliğin bir “ihtisas mesleği” olduğu vurgulanmış ve yine bu Kanunun 45’inci maddesinde “Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Millî Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.” ifadesi yer almaktadır. “652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamemin” 15. maddesinin (a) fıkrası gereği öğretmen nitelik ve yeterliklerin belirlenmesi görevi Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğüne verilmiştir. Bu fıkra göre Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünden “Öğretmenlerin nitelikleri ve yeterliklerin belirlenmesi ve geliştirilmesine yönelik politikaları oluşturması, bu amaçla ilgili birim kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapması”dan bahsedilmektedir.

Türkiye’de resmi anlamda öğretmen yeterlikleriyle ilgili ilk olarak 1998 yılında başlanmıştır (Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri, 2017, s.6). 1998-1999 yıllarında YÖK ve Dünya Bankası işbirliği ile yapılan “YÖK Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi. Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi” kapsamında öğretmen yetiştirme standartlarını belirleme ve akreditasyonu çalışmaları yapılmış ve Öğretmen Yeterlilikleri; “konu alanı ve alan eğitimine ilişkin yeterlikler”, “öğretme-öğrenme sürecine ilişkin yeterlikler”, “öğrencilerin öğrenmelerini izleme, değerlendirme ve kayıt

tutma” ve “tamamlayıcı mesleki yeterlikler” olmak üzere dört başlık altında sıralanmıştır (Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri, 2017, s.6).

Milli Eğitim Bakanlığı’nda Öğretmen Yeterlikleriyle ilgili ilk resmi çalışmalar 1999 yılında ilk olarak Millî Eğitim Bakanlığı ve çeşitli üniversitelerin temsilcilerinden oluşan “Öğretmen Yeterlilikleri Komisyonu” oluşturularak başlamıştır. Bu komisyon, yeterlilik belirleme sürecinde yabancı ülkelerdeki yeterlik belgelerinden, “YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesinden, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi kapsamında geliştirilen dokümanlardan Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen nitelikleri konusunda yürütülen araştırma sonuçlarından ve ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen eleştiri ve öneriler”den yararlanarak “Öğretmen Yeterlilikleri” belgesini hazırlamıştır. 1739 sayılı Kanuna uygun olarak “eğitme-öğretme yeterlilikleri”, “genel kültür bilgi ve becerileri” ve “özel alan bilgi ve becerileri” olmak üzere üç başlık altında hazırlanan “Öğretmen Yeterlilikleri”, 12/07/2002 tarihli Makam Oluruyla yürürlüğe girmiştir. Bu yeterlilikler lisans eğitimi süreçlerinde gerekli düzenlemelerin yapılması için öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına gönderilmiştir (Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri, 2017, s.6).

2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde (2019); “Mesleki yeterlilikleri yüksek, başarılı öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini artırmaları için yurt dışına gönderilecektir.”, “Okul yöneticiliğine atamada, yeterliliklere dayalı yazılı sınav uygulaması ve belirlenecek diğer nesnel ölçütler kullanılacaktır.” (s.41) ve “Yabancı dil öğretmenlerinin genel ve özel alan yeterliliklerini geliştirmeye yönelik lisansüstü programlar açılacak ve uluslararası sertifika programlarına devam etmelerine ilişkin imkânlar sunulacaktır.” (s.66) denilmektedir. Öğretmenlerin ve eğitim yöneticilerinin mesleki gelişim ve yeterliliklerinin artırılması için MEB belli taahhütler altına girmiştir.

2.4. Öğretmenlik Mesleği ve Kariyer Gelişimi

Türkiye’de öğretmen yetiştirmede yetkili olan eğitim fakültelerinin yeniden yapılanma çalışmaları 1996’dan beri çalışmalar yapılmıştır. Çağın gereklerine göre nitelikli öğretmen adayları yetiştirme amacıyla eğitim programlarında değişiklik yapılmıştır. Öğretmen yetiştirme programında yapılan değişikliklerin aday öğretmenler için özendirici ve öğretmenliğe karşı olumlu tutum geliştirmede etkili olduğu araştırmalarda görülmüştür. Üstün, Erkan ve Akman 2004) “Türkiye’de Okulöncesi

Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”, Kaya ve Büyükkasap (2005) “Fizik Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Profilleri, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Endişeleri: Erzurum Örneği” ve Bedel’in (2008) “Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ve Bazı Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler” adlı araştırmalarda öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları “olumlu” olarak tespit edilmiştir. Sınavdan yüksek puan alan öğrencilerin eğitim Fakültelerini tercih etmesi, öğretmenlik mesleğinin cemiyette saygınlığını ve geçerliliğini geri kazanma eyleminin tezahürü olarak görülebilir (Akt. Doğan ve Çoban, s.159).

2.5. İlgili Çalışmalar

Öz-yeterlikle ilgili çalışmalara bakıldığında, öğretmen öz-yeterliğiyle öğretmenlerin davranışlarıyla öğrencilerde oluşan öğrenme çıktıları arasında ilişki bulunmaktadır. Öğretmen öz-yeterliği ile öğrenci başarısının (Gibson ve Dembo, 1984; Caprara vd., 2006) motivasyonunun (Woolfolk vd., 1990) ve öğrenci öz-saygısının (Cheung ve Cheng, 1997) ilişkili olduğu çalışmalarda görülmektedir. Aynı şekilde öğretmenlerin öz-yeterlik algısı ile öğretimsel yenilikleri hayata geçirme, öğretime etkinliğine zaman tanıma (Guskey, 1988; Czerniak ve Lumpe, 1996), sınıfta arzulanmayan öğrenci tutum ve davranışlarını ortadan kaldırma, sınıf yönetimi yeterliklerine sahip olma (Woolfolk ve Hoy, 1990; Enochs, vd., 1995; Henson, 2001), mesleki aidiyet/bağlılık (Colodarci, 1992; Caprara vd., 2006) gibi birçok etkili öğretmen özelliklerinin ilişkili olduğu görülmektedir.

Öz yeterlik seviyeleri düşük ve yüksek olan öğretmenler arasında “yeni yöntemler kullanma, sınıf düzeni, öğrenme zorluğu çeken öğrencilere geri bildirimler verme” gibi konularda davranış farklılıklarının olduğu görülmektedir. Bu durumların da öğrenci başarısı ve motivasyonunu etkilediği görülmüştür (Yılmaz vd., 2004a). Olumlu öz yeterlik beklentisinin yeni ve zor görevlerle başa çıkabilmeyi sağladığı, motivasyonu artırarak çaba harcamaya isteklendirdiği görülürken; olumsuz öz yeterlik beklentisinin ise bireyin kendi inisiyatifiyle davranamamasına veya yapılan bir işi sonuçlandırmadan terk etmesine sebep olduğu görülmektedir (Bıkmaz, 2004; Yılmaz vd., 2007a; Çapri ve Kan, 2006). “Teorik ve deneysel araştırmalar duyguların öz yeterlik hissini etkilediği” ve bunun karşılıklı olduğunu ortaya çıkarmıştır (Çubukçu, 2008).

Öz-yeterlik ile ilgili yapılmış araştırmalara bakıldığında öğretmenlerin öz-yeterlik seviyeleriyle “öğretmen davranışları ve öğrencilerde oluşan öğrenme çıktıları” arasında ilişki olduğu görülmektedir. Çalışmalardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Yılmaz vd. (2004a) araştırmalarında öz yeterlik düzeyi farklı olan öğretmenler arasında sınıf yönetimi, kullanılan yöntem ve teknikler, dezavantajlı öğrencilere dönüt vermede farklı davranışların olduğu ve bunun öğrenci başarısını etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

Çubukçu (2008) çalışmasında “teorik ve deneysel çalışmalar ile duyguların öz yeterlik düzeyine etki ettiği” ve bu durumun karşılıklı olduğunu ispatlamaktadır.

Olumlu öz yeterlik beklentisi motivasyonu artırırken, olumsuz öz yeterlik beklentisinin ise bireyin kendi inisiyatif alamamasına ve başarısızlığına neden olmaktadır (Bıkmaz, 2004; Çapri, 2006;Yılmaz vd., 2007a).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, “araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesi” ile kullanılan istatistiksel işlemler incelenmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada Denizli Merkezefendi ilçesinde liselerde görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik algıları ve bunun çeşitli değişkenlere göre değişip/değişmediğine bakılmıştır. Araştırma bundan dolayı betimsel bir çalışmadır. Araştırma aynı zamanda “tarama modeli”nde gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri, önceki ya da hali hazırdaki gerçek bir olay ya da durum, olay, kişi, nesne vb. kendi şartlarında ve olduğu gibi tanımlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2012, s.77-79).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ilçesinde liselerde görev yapan 568 öğretmen oluşturmaktadır. “Rastgele örnekleme” yöntemiyle söz konusu evrendeki 230 öğretmene ulaşılarak gerekli açıklamalar yapılmış ve anketler dağıtılmıştır. Anketler geri toplanarak anket sorularını eksiksiz olarak doldurulan ve ad-soyad yazılmayan 192 katılımcı anketinden veriler toplanmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada iki bölümden oluşan ölçek kullanılmıştır. Birinci bölümde “Kişisel Bilgiler” ve ikinci bölümde “ Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği” bulunmaktadır. “Kişisel Bilgiler” 10 sorudan oluşmakta iken “Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği” ise 29 maddeden oluşmaktadır.

Araştırmada, Dellinger, Booett, Olivier ve Ellet (2008) tarafından geliştirilen, Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Öğretmen Özyeterlik

İnanç Ölçeği” kullanılmıştır. Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010) Ölçeği uyarlama sürecinde 29 maddeli Türkçeye uyarlanmış olan ölçeğin beş faktörlü yapıda olduğu görülmüştür. Ölçeğin beş faktörleri-alt boyutları “planlama ve öğrenmeyi geliştirme, olumlu sınıf ortamı oluşturma, etkili öğrenme-öğretme süreci, bireysel farklılıklar ve akademik gelişme” olarak adlandırılmıştır.

Ölçeğin Türkçe formunun iç tutarlık katsayısının belirlenmesi için Cronbach Alfa korelasyon katsayısının ölçeğin tamamı için güvenilirlik katsayısı $\alpha=0.95$ olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarına yönelik Cronbach alfa iç tutarlık katsayılarının; “planlama ve öğrenmeyi geliştirme” .89; “olumlu sınıf ortamı oluşturma” .86; “etkili öğrenme-öğretme süreci” .84; “ bireysel farklılıklar” .78 ve “akademik gelişme” .73 olarak ölçülmüştür (Tabancalı ve Çelik, 2013). Likert tipi olan ölçek “İnanmıyorum (1), Biraz İnanıyorum (2), İnanıyorum (3) ve Kesinlikle İnanıyorum (4)” şeklinde puanlama ile derecelendirilmiştir.

3.4.Verilerin Analizi

2019-2020 eğitim öğretim yılında Merkezefendi ilçesinde liselerde çalışan öğretmenlerin öz yeterlilik algıları ve bunun çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip/göstermediğini belirlemek için uygulanan kişisel bilgiler ve “Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği” adlı veri toplama aracına verdikleri cevaplar analizleri gerçekleştirebilecek olan SPSS 24 paket programına kodlanarak girilerek ve gerekli analizler yapılmıştır.

Ölçek verilerinin geçerlik ve güvenilirlik seviyesinin test edilmesi için Cronbach’s Alfa katsayısı 0,961 olarak bulunmuş ve buna göre ölçeğin güvenilirlik düzeyi çok yüksek olarak değerlendirilmiştir.

“Öz yeterlik ölçeği”ndeki 3 aralık 4 seçeneğe bölünmüş (3:4=0.75) sonucunda elde edilen sayı en alt sayıdan başlayarak eklenmek suretiyle;

1.00–1.75 İnanmıyorum,

1.76–2.50 Biraz inanıyorum,

2.51–3.25 İnanıyorum,

3.26-4.00 Kesinlikle inanıyorum şeklinde yorumlanmıştır.

İstatistiksel yöntemlerden referans dağılımları, t-testleri kullanılmış ve sonuçlar tablolarda gösterilerek ve yorumlanmıştır. Yorumlamalarda grup aritmetik ortalamaları ve “p” anlamlılık düzeyi olarak $\alpha =.05$ dikkate alınmıştır.

Verilerin dağılımının normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek örneklem Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre “Öz Yeterlik Ölçeği” verilerinin normal dağılım göstermediği görülmüştür ($K-S(z)=,09$; $p<0,05$). Verilerin dağılımı normal dağılım göstermediğinden dolayı analizlerde non parametrik testlerden faydalanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR

Bu bölümde anket ile elde edilen verilerin SPSS ile analizi sonucunda elde edilen bulgulara ve bulguların yorumlanması yapılmıştır. Araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin kişisel özellikleri ile alt problemlere ilişkin bulgu ve bulgularla ilgili yorumlar aşağıda ve ilerleyen sayfalarda yer verilmiştir.

4.1. Katılımcılara Ait Betimsel Bulgular

Araştırmaya katılarak anket sorularının tamamına cevap veren 192 katılımcıya ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.1.1. *Katılımcı Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	132	68,8
	Erkek	60	31,3

Tablo 4.1.1 incelendiğinde; araştırmaya katılan öğretmenlerin % 68,8'inin kadın; % 31,3'ünün erkeklerden meydana geldiği görülmektedir. Buna göre katılımcı öğretmenlerin çoğunun kadınlardan oluştuğu saptanmıştır.

Tablo 4.1.2. *Katılımcı Öğretmenlerin Tercih Sırasına Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Tercih Sırası	1	72	37,5
	2	18	9,4
	3	28	14,6
	4	8	4,2
	5	8	4,2
	6	2	1,0
	7	2	1,0
	8	8	4,2
	9	8	4,2
	10	4	2,1
	12	4	2,1
	13	6	3,1
	15	2	1,0
	18	4	2,1
	Hatırlamıyorum	2	1,0
	Yanlış tercih	4	2,1
	Son tercih	4	2,1
	Yetenek sınavı	8	4,2

Tablo 4.1.2’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlik tercihi sıralamasına bakıldığında % 37,5’inin 1. Tercihine yazdığı görülürken bunu % 14,6 ile 3. Tercihine yazdığı ve en az katılımcıların ise 6., 7., 15. Tercihine yazdığı ve hatırlamadığı görülmektedir. Buna göre katılımcı öğretmenlerin büyük kısmının 1. Ve 3. Tercihinin öğretmenlik olduğu söylenebilir.

Tablo 4.1.3. *Katılımcı Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Mezun Olunan Lise Türü	Anadolu Lisesi	24	12,5
	Anadolu Öğretmen L.	26	13,5
	Meslek Lisesi	52	27,1
	Normal Lise	80	41,7
	Süper Lise	10	5,2

Tablo 4.1.3’te görüldüğü üzere öğretmenlerin büyük çoğunluğunun mezun oldukları lise türünün % 41,7’sinin normal lise olduğu ve bunu % 27,1 ile meslek

lisesinden mezun olanların izlediği görülürken en az katılımcıların ise % 5,2 ile süper lise mezunlarının oluşturduğu görülmüştür.

Tablo 4.1.4. *Katılımcı Öğretmelerin Lisans Mezunu Oldukları Bölüme Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Lisans Mezunu Oldukları Bölüm	Rehberlik	20	10,4
	Tarih	19	9,9
	Matematik	22	11,5
	Fizik	16	8,3
	Coğrafya	13	6,8
	İngilizce	12	6,3
	Beden E.	8	4,2
	Müzik	19	9,9
	Elektrik-Elektronik	10	5,2
	Felsefe grubu	8	4,2
	Resim/Görsel Sanatlar	3	1,6
	Edebiyat	42	21,9

Tablo 4.1.4'te görüldüğü üzere öğretmenlerin büyük kısmının % 21,9'unun Lisans mezuniyet bölümünün Edebiyat olduğu ve % 11,5'inin Matematik bölümü mezunu olduğu görülürken en az katılımcının %1,6 oranıyla Resim/Görsel Sanatlar bölümünden mezun olduğu görülmüştür. Buna göre katılımcı öğretmenlerin büyük kısmının Edebiyat mezunu olduğu söylenebilir.

Tablo 4.1.5. *Katılımcı Öğretmenlerin Kariyer Planına Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Kariyer Planı	Öğretmenlik	188	97,9
	Yöneticilik	4	2,1
	Diğer	0	0

Tablo 4.1.5'te görüldüğü üzere öğretmenlerin kariyer planına bakıldığında % 97,9'unun öğretmenlik şeklinde görüş bildirirken % 2,1'inin ise yöneticiliği düşündüğü görülmektedir. Bu verilerden öğretmenlerin büyük kısmının öğretmenliği yöneticiliğe tercih ettiği söylenebilir.

Tablo 4.1.6. *Katılımcı Öğretmenlerin Ailede Öğretmen Olma Durumuna Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Ailede Öğretmen Olma Durumu	Anne	18	9,4
	Baba	16	8,3
	Kardeş	66	34,4
	Yok	72	37,5
	Diğer	20	10,4

Tablo 4.1.6’da görüldüğü üzere öğretmenlerin Ailede öğretmen olma durumuna bakıldığında % 37,5’inin yok şeklinde yanıt verdiği ve bunu % 34,4 ile kardeş yanıtını verenlerin izlediği görülürken en az katılımcının ise % 8,3 ile baba yanıtını verdiği görülmüştür. Bulgulardan yola çıkarak katılımcıların büyük kısmının ailesinde öğretmen olmadığı söylenebilir.

Tablo 4.1.7. *Katılımcı Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğinin Önem Dercesine Katılımlarına Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Öğretmenlik Mesleğinin Önemi	Çok önemlidir	188	97,9
	Orta düzeyde önemlidir	4	2,1
	Önemli Değildir	0	0

Tablo 4.1.7’de görüldüğü gibi öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin önemine katılım derecelerine bakıldığında % 97,9’unun “Çok önemlidir” yanıtını verdiği görülürken % 2,1’inin ise “Orta Düzeyde Önemlidir” yanıtını verdiği görülmüştür. “Önemli değildir” yanıtını veren ise olmamıştır. Buradan katılımcıların neredeyse tamamının öğretmenlik mesleğini çok önemli buldukları söylenebilir.

Tablo 4.1.8. *Katılımcı Öğretmenlerin Mesleki Bilgi Düzeyleri Katılımlarına Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Mesleki Bilgi Düzeyi Katılımları	Yeterlidir	142	74,0
	Orta düzeyde yeterlidir	42	21,9
	Yeterli değildir	8	4,2

Tablo 4.1.8’de görüldüğü gibi öğretmenlerin mesleki bilgi düzeylerine dair değerlendirmelerine bakıldığında % 74,0’ünün “Yeterli” yanıtını verdiği ve bunu % 21

ile “Orta düzeyde yeterlidir” yanıtını verenler izlerken en az katılımcının ise % 4,2 ile “Yeterli değildir” yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu verilere göre öğretmenlerin büyük kısmı mesleki bilgi düzeylerini yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 4.1.9. *Katılımcı Öğretmenlerin Kendilerine Güven Düzeyleri Katılımlarına Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Kendilerine Güven Düzeyi Katılımları	“Kendime güveniyorum”	176	91,7
	“Kendime orta düzeyde güveniyorum”	16	8,3
	“Kendime güvenmiyorum”	0	0

Tablo 4.1.9’da görüldüğü şekilde öğretmenlerin kendilerine güven düzeylerine bakıldığında % 91,7’sinin “Kendime güveniyorum” yanıtını verdiği ve bunu % 8,3 ile “Kendime orta düzeyde güveniyorum” yanıtını verdiği görülürken “Kendime güvenmiyorum” yanıtını ise hiç kimsenin vermediği görülmüştür. Bundan yola çıkılarak katılımcıların büyük kısmının kendilerine güvendiği söylenebilir.

Tablo 4.1.10. *Katılımcı Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğini Seçme Durumlarına Göre Dağılımı*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Öğretmenlik Mesleğini Seçme Durumu	İsteyerek seçtim	176	91,7
	İsteyerek seçmedim	16	8,3

Tablo 4.1.10’da görüldüğü gibi öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini seçme durumlarına bakıldığında % 91,7’sinin isteyerek seçtiği görülürken 8,3’ünün ise isteyerek seçmediği görülmüştür. Buna göre katılımcıların büyük kısmının öğretmen olmayı kendilerinin istediği söylenebilir.

4.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

“1. Öğretmenlerin öğretmen öz-yeterlik inancına ilişkin görüşleri nedir?”, “2. Öğretmenlerin öğretmen öz-yeterlik inancı düzeyi”; a) cinsiyet, b) Üniversiteye yerleşme tercih sırası, c) Mezun olunan lise türü, d) Üniversite mezuniyet bölümü, e) Kariyer Planı, f) Ailede öğretmen durumu, g) Öğretmenlik mesleğine verilen önem, h) Mesleki bilgi düzeyi, ı) Öğretmenlikte kendine güvenme durumu, i) Öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme durumu değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde iki alt probleme ilişkin bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

4.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Öğretmenlerin öğretmen öz-yeterlik inancına ilişkin görüşleri nedir?” biçiminde belirlenmiştir. Ulaşılmış olan verilerin analizi yapılarak bulgular Tablo 4.2.1.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.1.1. *Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancına İlişkin Görüşlerinin Analizi*

Değişken	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>s</i>	Katılım Düzeyi
1. “Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alarak aktiviteler planlarım”	192	3,16	,835	İnanıyorum
2. “Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları düzenleyen değerlendirme yöntemleri planlarım”	192	3,14	,761	İnanıyorum
3. “Öğrenmeyi en üst düzeye çıkaracak etkinlikler için zamanı planlı bir şekilde kullanırım”	192	3,21	,677	İnanıyorum
4. “Öğrenme ile ilgili çalışmalarda süreç ve programı etkili bir biçimde yönetirim”	192	3,24	,659	İnanıyorum
5. “Öğrenme programı için yol gösteririm”	192	3,34	,628	Kesinlikle İnanıyorum

6. “Öğrenme ile ilgili çalışmalarda öğrenci katılımının en üst düzeyde olmasını sağlarım”	192	3,46	,677	Kesinlikle İnanıyorum
7. “Çalışmalara sürekli bir biçimde ilgisizlik gösteren öğrencileri yeniden yönlendiririm”	192	3,27	,686	Kesinlikle İnanıyorum
8. “Saygı ve nezaket içeren bir sınıf ortamı sağlarım”	192	3,46	,629	Kesinlikle İnanıyorum
9. “Adil ve tarafsız bir sınıf ortamı sağlarım”	192	3,47	,613	Kesinlikle İnanıyorum
10. “Derse ait özel öğrenme durumlarına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum”	192	3,32	,639	Kesinlikle İnanıyorum
11. “Öğrenme ile ilgili çalışmaların önemi ve/veya amacına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum”	192	3,36	,581	Kesinlikle İnanıyorum
12. “Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğretim metotlarını uygun hızda kullanırım”	192	3,16	,684	İnanıyorum
13. “Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğrenme ve öğretim araçlarını kullanırım”	192	3,26	,667	Kesinlikle İnanıyorum
14. “Öğrencilerin bir bilişsel ve/veya performans düzeyinden daha fazlasını öğrenmeleri için fırsatlar sağlarım”	192	3,29	,677	Kesinlikle İnanıyorum
15. “Öğrencilerin alan bilgisine (doğru ve mantıksal bilgi) ilişkin iletişimde bulunurum.”	192	3,33	,608	Kesinlikle İnanıyorum
16. “Öğrenme sırasında öğrencilerin yanlış anlamalarını düzeltir veya karşılaştıkları zorlukları açıklarım.”	192	3,50	,614	Kesinlikle İnanıyorum
17. “Öğrencilere öğrenme ile ilgili konuya ilişkin özel dönütler sağlarım”	192	3,38	,583	Kesinlikle İnanıyorum
18. “Öğrencilere öğrenmeyi geliştirme ile ilgili öneriler sağlarım”	192	3,40	,569	Kesinlikle İnanıyorum
19. “Kavram geliştirme sürecine öğrencileri aktif bir biçimde dahil ederim”	192	3,34	,611	Kesinlikle İnanıyorum

20. “Yüksek düzeyde düşünme becerisi kullanmaları için ders süresince çeşitli sorular sorulmasını teşvik ederim”	192	3,42	,674	Kesinlikle İnaniyorum
21. “Problem çözme ve/veya eleştirel analiz yapma sürecine öğrencilerini aktif bir biçimde dahil ederim”	192	3,29	,737	Kesinlikle İnaniyorum
22. “Öğrenci disiplinini/davranışlarını yönetirim”	192	3,49	,614	Kesinlikle İnaniyorum
23. “Öğrencileri yüksek düzeyde düşünme becerilerini geliştirme sürecine dahil ederim”	192	3,31	,714	Kesinlikle İnaniyorum
24. “Öğrencileri varolan bütün potansiyellerini göstermeleri için motive ederim”	192	3,36	,681	Kesinlikle İnaniyorum
25. “Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere uygun öğrenme ortamı sağlarım”	192	3,07	,895	İnaniyorum
26. “Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler dahil bütün öğrencilerin akademik performanslarını geliştiririm”	192	2,92	,840	İnaniyorum
27. “Öğrencilerin akademik gelişimlerinin olumlu etkilenmesini sağlarım”	192	3,32	,655	Kesinlikle İnaniyorum
28. “Öğrencilerin işbirliği içinde çalışmasını sürdürecektir bir sınıf ortamı sağlarım”	192	3,29	,662	Kesinlikle İnaniyorum
29. “Olumlu bir sınıf ortamını başarılı bir biçimde sürdürürüm”	192	3,48	,596	Kesinlikle İnaniyorum
Genel Toplam/Ortalama	192	3,31	,460	Kesinlikle İnaniyorum

Tablo 4.2.1’de görüldüğü şekilde gerçekleştirilen analiz neticesinde öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin “Öğrenme sırasında öğrencilerin yanlış anlamalarını düzeltir veya karşılaştıkları zorlukları açıklarım.” önermesine ($\bar{X}=3,50$) ortalamayla “Kesinlikle İnaniyorum” düzeyinde en yüksek derecede katılım gösterirken, “Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler dahil bütün öğrencilerin akademik performanslarını geliştiririm” önermesine ise ($\bar{X}=2,92$) ortalamayla “İnaniyorum” düzeyinde en düşük düzeyde katılım göstermişlerdir.

Bunun dışında;

“Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alarak aktiviteler planlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,16$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları düzenleyen değerlendirme yöntemleri planlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,14$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrenmeyi en üst düzeye çıkaracak etkinlikler için zamanı planlı bir şekilde kullanırım” önermesine ise ($\bar{X}=3,21$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrenme ile ilgili çalışmalarda süreç ve programı etkili bir biçimde yönetirim” önermesine ise ($\bar{X}=3,24$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrenme programı için yol gösteririm” önermesine ise ($\bar{X}=3,34$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrenme ile ilgili çalışmalarda öğrenci katılımının en üst düzeyde olmasını sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,46$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Çalışmalara sürekli bir biçimde ilgisizlik gösteren öğrencileri yeniden yönlendiririm” önermesine ise ($\bar{X}=3,27$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Saygı ve nezaket içeren bir sınıf ortamı sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,46$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Adil ve tarafsız bir sınıf ortamı sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,47$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Derse ait özel öğrenme durumlarına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum” önermesine ise ($\bar{X}=3,32$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrenme ile ilgili çalışmaların önemi ve/veya amacına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum” önermesine ise ($\bar{X}=3,36$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğretim metotlarımı uygun hızda kullanırım” önermesine ise ($\bar{X}=3,16$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğrenme ve öğretim araçlarını kullanırım” önermesine ise ($\bar{X}=3,26$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilerin bir bilişsel ve/veya performans düzeyinden daha fazlasını öğrenmeleri için fırsatlar sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,29$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilerin alan bilgisine (doğru ve mantıksal bilgi) ilişkin iletişimde bulunurum.” önermesine ise ($\bar{X}=3,33$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilere öğrenme ile ilgili konuya ilişkin özel dönütler sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,38$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilere öğrenmeyi geliştirme ile ilgili öneriler sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,40$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Kavram geliştirme sürecine öğrencileri aktif bir biçimde dahil ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,34$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Yüksek düzeyde düşünme becerisi kullanmaları için ders süresince çeşitli sorular sorulmasını teşvik ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,42$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Problem çözme ve/veya eleştirel analiz yapma sürecine

öğrencilerini aktif bir biçimde dahil ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,29$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrenci disiplinini/davranışlarını yönetirim” önermesine ise ($\bar{X}=3,49$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencileri yüksek düzeyde düşünme becerilerini geliştirme sürecine dahil ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,31$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencileri varolan bütün potansiyellerini göstermeleri için motive ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,36$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere uygun öğrenme ortamı sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,07$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrencilerin akademik gelişimlerinin olumlu etkilenmesini sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,32$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilerin işbirliği içinde çalışmasını sürdüreceğ bir sınıf ortamı sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,29$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Olumlu bir sınıf ortamını başarılı bir biçimde sürdürürüm” önermesine ise ($\bar{X}= 3,48$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür.

Genel ortalamanın ise ($\bar{X}=3,31$) ortalama ile “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin algılarının kesinlikle katılıyorum derecesinde ve yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “2. Öğretmenlerin öğretmen öz-yeterlik inancı düzeyi; a) cinsiyet, b) Üniversiteye yerleşme tercih sırası, c) Mezun olunan lise türü, d) Üniversite mezuniyet bölümü, e) Kariyer Planı, f) Ailede öğretmen durumu, g) Öğretmenlik mesleğine verilen önem, h) Mesleki bilgi düzeyi, ı) Öğretmenlikte kendine güvenme durumu, i) Öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme durumu değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?” biçiminde belirlenmiştir. Ulaşılmış olan verilerin analizi yapılarak bulgular Tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 4.2.2.1. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Cinsiyetine Göre Mann Whitney U Testi ile Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Toplamı	Sıra			
				Ortalaması	U	Z	p
Cinsiyet	Kadın	132	12978,00	98,32	3720,00	-,673	,501
	Erkek	60	5550,00	92,50			
Toplam		192					

* $p>0,05$

Tablo 4.2.2.1’de görüldüğü şekilde gerçekleştirilen Mann-Whitney U analizi neticesinde öğretmenlerinin öz yeterlik inancı düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U=3720,00$; $p>0,05$). Bir başka ifadeyle öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyinin öğretmenlerin cinsiyetine göre herhangi bir farklılık bulunmadığı; dolayısıyla öğretmenlerin kadın veya erkek olmasının öz yeterlikleri üzerinde değişiklik yaratmadığı söylenebilir.

Tablo 4.2.2.2. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Üniversiteye Yerleşme Tercih Sırasına Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Ortalaması	X^2	p	Fark
Tercih Sırası	1	72	100,11	36,993	,003	Var
	2	18	86,28			
	3	28	74,93			
	4	8	125,00			
	5	8	98,25			
	6	2	13,50			
	7	2	137,50			
	8	8	130,25			
	9	8	124,00			
	10	4	124,00			
	12	4	87,00			
	13	6	128,83			
	15	2	24,50			
	18	4	31,50			
	Hatırlamıyorum	2	161,50			
	Yanlış Tercih	4	137,50			
	Son Tercih	4	61,00			
	Yetenek Sınavı	8	79,75			
Toplam		148				

* $p < 0,05$

1. 1 2. 2 3. 3 4. 4 5. 5 6. 6 7. 7 8. 8 9. 9 10.10
12.12 13.13 15.15 18.18 19. Hatırlamıyorum
20. Yanlış Tercih 22. Son Tercih 23. Yetenek Sınavı

Tablo 4.2.2.2’de görüldüğü gibi Kruskal-Wallis H analizi neticesinde öğretmenlerin öz yeterlik inanç düzeyi ile üniversiteye yerleşme tercih sırası değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu ($X^2=36,993$; $p < 0,05$) görülmüştür. Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inanç düzeylerinin onların üniversiteye yerleşmedeki tercih sıralarına göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Gruplar arasında farklılığı test etmek için Mann-Whitney U testi grup sayısının çokluğu nedeniyle yapılmamış ve aşağıda verilen grupların sıra ortalamalarıyla yetinilmiştir. Grupların sıra ortalaması dikkate alındığında, öğretmenlerin öz yeterliklerine ilişkin en fazla katılım gösterenlerin “Hatırlamıyorum” yanıtını verenlere ait olduğu ve bunu 7. Tercih ve “Yanlış tercih” yanıtını verenlere izlerken en az katılım ise 15. Tercihine yazanlara ait olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2.2.3. Öğretmenlerin Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Mezun Olunan Lise Türüne Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Ortalaması	X^2	p	Fark
Mezun Olunan Lise Türü	Anadolu L.	24	144,58	26,474	,000	Var
	Anadolu Öğretmen L.	26	103,58			(1-2; 1-3;
	Meslek L.	52	75,50			1-4; 1-5;
	Normal L.	80	95,08			2-3; 2-4;
	Süper L.	10	83,30			3-4)
Toplam		148				

* $p < 0,05$ 1. Anadolu L. 2. Anadolu Öğretmen L. 3. Meslek L.
4. Normal L. 5. Süper L.

Tablo 4.2.2.3’de görüldüğü üzere gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H analizi neticesinde öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile mezun olunan lise türü değişkeni arasında anlamlı düzeyde farklılık ($X^2=26,474$; $p < 0,05$) bulunmuştur. Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inancının mezun olunan lise türüne göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Hangi gruplar arasında fark olduğunu ölçmek için Mann-Whitney U testi yapılarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Anadolu Lisesi ile Anadolu Öğretmen Lisesi arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür ($U=160,00$; $p < 0,05$).

Anadolu Lisesi ile Meslek Lisesi arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür ($U=180,00$; $p < 0,05$).

Anadolu Lisesi ile Normal Lise arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür ($U=456,00$; $p < 0,05$).

Anadolu Lisesi ile Süper Lise arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu tespit edilmiştir ($U=66,00$; $p < 0,05$).

Anadolu Öğretmen Lisesi ile Meslek Lisesi arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu tespit edilmiştir ($U=480,00$; $p < 0,05$).

Anadolu Öğretmen Lisesi ile Normal Lise arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür ($U=926,00$; $p < 0,05$).

Anadolu Öğretmen Lisesi ile Süper Lise arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir ($U=104,00$; $p > 0,05$).

Meslek Lisesi ile Normal Lise arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür (U=16116,00; p< 0,05).

Meslek Lisesi ile Süper Lise arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir (U=248,00; p> 0,05).

Normal Lise ile Süper Lise arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir (U=360,00; p>0,05).

Grupların sıra ortalaması dikkate alındığında, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın Anadolu Lisesi mezunlarına ait olduğu, bunu Anadolu Öğretmen Lisesi mezunlarının izlediği görülürken en az katılımın ise Meslek Lisesi mezunlarına ait olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2.2.4. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Üniversite Mezuniyet Bölümüne Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra		X ²	p	Fark
			Ortalaması				
Üniversite Mezuniyet Bölümü	Rehberlik	20	74,90		17,529	,093	Yok
	Tarih	19	102,87				
	Matematik	22	113,05				
	Fizik	16	94,50				
	Coğrafya	13	87,12				
	İngilizce	12	104,00				
	Beden Eğitimi	8	143,50				
	Müzik	19	107,03				
	Elektrik-Elektronik	10	81,30				
	Felsefe grubu	8	104,00				
	Resim/Görsel San.	3	137,50				
	Edebiyat	42	82,31				
Toplam		192					

*p>0,05 1. Rehberlik 2. Tarih 3. Matematik 4. Fizik
5. Coğrafya 6. İngilizce 7. Beden Eğitimi 8. Müzik 9. Elektrik-Elektronik
10. Felsefe Grubu 11. Resim/Görsel San. 12. Edebiyat

Tablo 4.2.2.4'de görüldüğü üzere Kruskal-Wallis H analizi neticesinde öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile üniversiteden mezuniyet bölümü değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (X²=17,529; p>0,05). Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inancının üniversiteden mezun oldukları bölüme göre herhangi bir farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 4.2.2.5. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Kariyer Planına Göre Mann-Whitney U Testi ile Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Toplamı	Sıra			
				Ortalaması	U	Z	p
Kariyer Planı	Öğretmenlik	188	18294,00	97,31	224,00	-1,383	,167
	Yöneticilik	4	234,00	58,50			
Toplam		192					

* $p>0,05$

Tablo 4.2.2.5’de görüldüğü şekilde Mann-Whitney U analizi neticesinde öğretmenlerinin öz yeterlik inancı düzeyi ile kariyer planı değişkeni arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır ($U=224,00$; $p>0,05$). Bir başka ifadeyle öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi üzerinde öğretmenlerin kariyer planlarının herhangi bir farklılık oluşturmadığı; dolayısıyla öğretmenlerin kariyer planının öğretmenlik ya da yöneticilik ne olursa olsun aynı-benzer olduğu söylenebilir.

Tablo 4.2.2.6. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Ailede Öğretmen Olma Durumuna Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Ortalaması	X^2	p	Fark
Ailede Öğretmen Olma Durumu	Anne	18	130,28	16,494	,002	Var (1-3; 1-4; 1-5; 2-3; 2-4; 4-5)
	Baba	16	123,25			
	Kardeş	66	95,44			
	Yok	72	80,89			
	Diğer	20	104,40			
Toplam		192				

* $p<0,05$

1. Anne 2. Baba 3. Kardeş 4. Yok 5. Diğer

Tablo 4.2.2.6’da görüldüğü üzere Kruskal-Wallis H analizi neticesinde öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile ailede öğretmen olma durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($X^2=16,494$; $p<0,05$). Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inancının ailede öğretmen olma durumuna göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Hangi gruplar arasında farklılık olduğuna bakmak için Mann-Whitney U testi yapılarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Anne diyenler ile Baba diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının benzer nitelikte olduğu görülmüştür ($U=144,00$; $p>0,05$).

Anne diyenler ile Kardeş diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür (U=376,00; p<0,05).

Anne diyenler ile yok diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür (U=332,00; p<0,05).

Anne diyenler ile diğer diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu tespit edilmiştir (U=106,00; p<0,05).

Baba diyenler ile kardeş diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu tespit edilmiştir (U=358,00; p<0,05).

Baba diyenler ile yok diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür (U=360,00; p<0,05).

Baba diyenler ile diğer diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının benzer nitelikte olduğu tespit edilmiştir (U=118,00; p>0,05).

Kardeş diyenler ile yok diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının benzer nitelikte olduğu görülmüştür (U=2002,00; p>0,05).

Kardeş diyenler ile diğer diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının benzer nitelikte olduğu tespit edilmiştir (U=604,00; p>0,05).

Yok diyenler ile diğer diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu tespit edilmiştir (U=502,00; p<0,05).

Sıra ortalamasına göre gruplar incelendiğinde öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın “Anne” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu, bunu “Baba” şeklinde görüş bildirenlerin izlediği görülürken en az katılımın ise “Yok” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2.2.7. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Öğretmenlik Mesleğine Verilen Öneme Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Ortalaması	X ²	p	Fark
Öğretmenlik Mesleğine Verilen Önem	Çok Önemlidir	188	98,18	8,269	,001	Var (1-2)
	Orta Düzeyde	4	17,50			
	Önemli Değildir	0	0			
Toplam		192				

*p<0,05 1. “Çok önemlidir” 2. “Orta düzeyde önemlidir” 3. “Önemli değildir”

Tablo 4.2.2.7’de görüldüğü gibi Kruskal-Wallis H analizi neticesinde öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile öğretmenlik mesleğine verilen önem değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($X^2=8,269$; $p<0,05$). Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inancının öğretmenliğe verdikleri öneme göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Bu farklılığın öğretmenlik mesleğine verilen öneme “Çok önemlidir” şeklinde görüş bildirenlerle “orta düzeyde önemlidir” şeklinde görüş bildirenler arasında olduğu görülmüştür. Grupların sıra ortalaması dikkate alındığında, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın “Çok önemlidir” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu, en az katılımın ise “Orta düzeyde önemlidir” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2.2.8. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Mesleki Bilgi Düzeyine Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Ortalaması	X^2	p	Fark
Mesleki Bilgi Düzeyi	Yeterlidir	142	103,19	9,445	,009	Var (1-2)
	Orta düzeyde yeterlidir	42	73,26			
	Yeterli değildir	8	99,75			
Toplam		192				
* $p<0,05$	1. “Yeterlidir”		2. “Orta düzeyde yeterlidir”			3. “Yeterli değildir”

Tablo 4.2.2.8’de görüldüğü üzere Kruskal-Wallis H analizi neticesinde öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile mesleki bilgi düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu ($X^2=9,445$; $p<0,05$) görülmüştür. Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inancının mesleki bilgi düzeylerine göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Gruplar arasında farklılıkları test etmek için Mann-Whitney U analizi neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

“Yeterlidir” diyenler ile “Orta düzeyde yeterlidir” diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının farklı olduğu görülmüştür ($U=2044,00$; $p<0,05$).

“Yeterlidir” diyenler ile “Yeterli değildir” diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının benzer nitelikte olduğu görülmüştür ($U=556,00$; $p>0,05$).

“Orta düzeyde yeterlidir” diyenler ile “Yeterli değildir” diyenler arasında öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına yönelik algılarının benzer nitelikte olduğu görülmüştür ($U=130,00$; $p>0,05$).

Grupların sıra ortalaması dikkate alındığında, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın “Yeterlidir” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu ve bunu “Yeterli değildir” şeklinde görüş bildirenlerin izlediği görülürken en az katılımın ise “Orda düzeyde yeterlidir” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2.2.9. Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Öğretmenlikte Kendine Güvenme Durumuna Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	<i>n</i>	Sıra Ortalaması	X^2	<i>p</i>	Fark
Kendine Güvenme Düzeyi	“Kendime güveniyorum”	176	99,45	5,97	,01	Var (1-2)
	“Kendime orta düzeyde güveniyorum”	16	64,00			
	“Kendime güvenmiyorum”	0	0			
Toplam		192				

* $p<0,05$ 1. “Kendime güveniyorum” 2. “Kendime orta düzeyde güveniyorum”
3. “Kendime güvenmiyorum”

Tablo 4.2.2.9’da görüldüğü gibi Kruskal-Wallis H analizi neticesinde öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile kendilerine güven düzeyi değişkeni anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($X^2=5,979$; $p<0,05$). Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inancının öğretmenlerin kendilerine güven düzeyine göre değişiklik gösterdiği söylenebilir. Bu farklılığın “Kendime güvenmiyorum” seçeneğini seçen katılımcı olmadığından dolayı farklılığın “Kendime güveniyorum” şeklinde görüş bildirenlerle “Kendime orta düzeyde güveniyorum” şeklinde görüş bildirenler arasında farklılık olduğundan dolayı karşılaştırmalar için Mann-Whitney U testi yapılmasına gerek duyulmamıştır.

Grupların sıra ortalaması dikkate alındığında, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın “Kendime güveniyorum” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülürken en az katılımın ise “Kendime orda düzeyde güveniyorum” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2.2.10 Öğretmenlerin Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı Düzeyinin Öğretmenlik Mesleğini İsteyerek Seçme Durumuna Göre Mann-Whitney U Testi ile Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Toplamı	Sıra			
				Ortalaması	U	Z	p
	İsteyerek						
İsteyerek	seçtim	176	17032,00	96,77	1360,00	-,226	,821
Seçme	İsteyerek						
	seçmedim	16	1496,00	93,50			
Toplam		192					

* $p>0,05$

Tablo 4.2.2.10'da görüldüğü gibi Mann-Whitney U analizi neticesinde öğretmenlerinin öz yeterlik inancı düzeyi ile öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U=1360,00$; $p>0,05$).

Bir başka ifadeyle öğretmenlerinin öz yeterlik inanç düzeyi üzerinde öğretmenlerin mesleklerini isteyerek seçme ya da isteyerek seçmeme durumlarının herhangi bir farklılık oluşturmadığı; dolayısıyla öğretmenlerin mesleklerini isteyerek seçmeleri ya da istemediği halde seçmelerinin farklılık oluşturmadığı ve öz yeterlik inanç düzeylerinin aynı-benzer olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Denizli ili Merkezefendi İlçesinde liselerde çalışan öğretmenlerin öz yeterlilik algıları ve bu algılarının bazı değişkenlere göre değişip/değişmediği incelenmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 68,8'inin kadın; % 31,3'ünün erkek olduğu, öğretmenlik tercihi sıralamasına bakıldığında % 37,5'inin 1. Tercihine ve % 14,6'sının 3. tercihin yazdığı, büyük çoğunluğunun mezun oldukları lise türünün % 41,7'sinin normal lise olduğu, büyük kısmının % 21,9'unun Lisans mezuniyet bölümünün Edebiyat olduğu, kariyer planına bakıldığında % 97,9'unun öğretmenlik şeklinde görüş bildirdiği, ailede öğretmen olma durumuna bakıldığında % 37,5'inin "yok" şeklinde yanıt verdiği ve bunu % 34,4 ile kardeş yanıtını verenlerin izlediği, öğretmenlik mesleğinin önemine katılım derecelerine bakıldığında % 97,9'unun "Çok önemlidir" yanıtını verdiği, mesleki bilgi düzeylerine dair değerlendirmelerine bakıldığında % 74,0'ünün "Yeterli" yanıtını verdiği, kendilerine güven düzeylerine bakıldığında % 91,7'sinin "Kendime güveniyorum" yanıtını verdiği, öğretmenlik mesleğini seçme durumlarına bakıldığında % 91,7'sinin isteyerek seçtiği görülmüştür.

Yapılan inceleme ve analiz sonucunda öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin "Öğrenme sırasında öğrencilerin yanlış anlamalarını düzeltir veya karşılaştıkları zorlukları açıklarım." önermesine ($\bar{X}=3,50$) ortalama ile "Kesinlikle İnanıyorum" düzeyinde en üst düzeyde katılım gösterirken, "Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler dahil bütün öğrencilerin akademik performanslarını geliştiririm" önermesine ($\bar{X}=2,92$) ortalama ile "İnanıyorum" düzeyinde en alt seviyede katılım olmuştur.

Bunun dışında; "Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alarak aktiviteler planlarım" önermesine ise ($\bar{X}=3,16$) ortalama ile "İnanıyorum", "Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları düzenleyen değerlendirme yöntemleri planlarım" önermesine ise ($\bar{X}=3,14$) ortalama ile "İnanıyorum", "Öğrenmeyi en üst düzeye çıkaracak etkinlikler için zamanı planlı bir şekilde kullanırım" önermesine ise

($\bar{X}=3,21$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrenme ile ilgili çalışmalarda süreç ve programı etkili bir biçimde yönetirim” önermesine ise ($\bar{X}=3,24$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrenme programı için yol gösteririm” önermesine ise ($\bar{X}=3,34$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrenme ile ilgili çalışmalarda öğrenci katılımının en üst düzeyde olmasını sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,46$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Çalışmalara sürekli bir biçimde ilgisizlik gösteren öğrencileri yeniden yönlendiririm” önermesine ise ($\bar{X}=3,27$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Saygı ve nezaket içeren bir sınıf ortamı sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,46$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Adil ve tarafsız bir sınıf ortamı sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,47$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Derse ait özel öğrenme durumlarına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum” önermesine ise ($\bar{X}=3,32$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrenme ile ilgili çalışmaların önemi ve/veya amacına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum” önermesine ise ($\bar{X}=3,36$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “ Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğretim metotlarını uygun hızda kullanırım” önermesine ise ($\bar{X}=3,16$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğrenme ve öğretim araçlarını kullanırım” önermesine ise ($\bar{X}= 3,26$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “ Öğrencilerin bir bilişsel ve/veya performans düzeyinden daha fazlasını öğrenmeleri için fırsatlar sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,29$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilerin alan bilgisine (doğru ve mantıksal bilgi) ilişkin iletişimde bulunurum.” önermesine ise ($\bar{X}=3,33$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilere öğrenme ile ilgili konuya ilişkin özel dönütler sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,38$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilere öğrenmeyi geliştirme ile ilgili öneriler sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,40$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Kavram geliştirme sürecine öğrencileri aktif bir biçimde dahil ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,34$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Yüksek düzeyde düşünme becerisi kullanmaları için ders süresince çeşitli sorular sorulmasını teşvik ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,42$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “ Problem çözme ve/veya eleştirel analiz yapma sürecine öğrencilerini aktif bir biçimde dahil ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,29$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrenci disiplinini/davranışlarını yönetirim” önermesine ise ($\bar{X}=3,49$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencileri yüksek düzeyde düşünme becerilerini geliştirme sürecine dahil ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,31$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencileri varolan bütün potansiyellerini göstermeleri için

motive ederim” önermesine ise ($\bar{X}=3,36$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere uygun öğrenme ortamı sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,07$) ortalama ile “İnanıyorum”, “Öğrencilerin akademik gelişimlerinin olumlu etkilenmesini sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,32$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Öğrencilerin işbirliği içinde çalışmasını sürdüreceğ bir sınıf ortamı sağlarım” önermesine ise ($\bar{X}=3,29$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum”, “Olumlu bir sınıf ortamını başarılı bir biçimde sürdürürüm” önermesine ise ($\bar{X}=3,48$) ortalama ile “Kesinlikle İnanıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür.

Genel ortalamanın ($\bar{X}=3,31$) ortalamayla “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin algılarının kesinlikle katılıyorum derecesinde ve yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyinin farklı değişkenlere göre değişip/değişmediğine bakıldığında, cinsiyet, üniversiteden mezuniyet bölümü, kariyer planı ve öğretmenlik mesleğini seçme durumu değişkenleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ancak, üniversiteye yerleşme tercih sırası, mezun olunan lise türü, ailede öğretmen olma, öğretmenlik mesleğine verilen önem, mesleki bilgi düzeyi ve kendilerine güven düzeyi değişkenlerine göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Farklılıklara ilişkin analizler aşağıda verilmiştir.

Öğretmenlerin öz yeterlik inanç düzeyi ile üniversiteye yerleşme tercih sırası değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğretmenlerin öz yeterlik inanç düzeylerinin onların üniversiteye yerleşmedeki tercih sıralarına göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Kategori çok olduğundan dolayı karşılaştırmalar yerine sıra ortalamalarına bakmakla yetinilmiş ve öğretmenlerin öz yeterliklerine ilişkin en fazla katılım gösterenlerin “Hatırlamıyorum” yanıtını verenlere ait olduğu ve bunu 7. Tercih ve “Yanlış tercih” yanıtını verenler izlerken en az katılımın ise 15. Tercihine yazanlara ait olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin öz yeterlik inanç düzeyi ile mezun olunan lise türü değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($X^2=26,474$; $p<0,05$). Öğretmenlerin öz yeterlik inancının mezun olunan lise türüne göre farklılık gösterdiği ve bu farklılıkların Anadolu Lisesi ile Anadolu Öğretmen Lisesi arasında, Anadolu Lisesi ile Meslek Lisesi arasında, Anadolu Lisesi ile Normal Lise arasında, Anadolu Lisesi ile Süper Lise arasında, Anadolu Öğretmen Lisesi ile Meslek Lisesi arasında, Anadolu Öğretmen Lisesi ile Normal Lise, Meslek Lisesi ile Normal Lise arasında olduğu görülürken

Anadolu Öğretmen Lisesi ile Süper Lisesi mezunları, Meslek Lisesi ile Süper Lise mezunları ve Normal Lise ile Süper Lise mezunlarının ise öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin algılarının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir. Grupların sıra ortalaması dikkate alındığında, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın Anadolu Lisesi mezunlarına ait olduğu, bunu Anadolu Öğretmen Lisesi mezunlarının izlediği görülürken en az katılımın ise Meslek Lisesi mezunlarına ait olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile ailede öğretmen olma durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($X^2=16,494$; $p<0,05$). Öğretmenlerin öz yeterlik inancının ailede öğretmen olma durumuna göre farklılık gösterdiği ve farklılığın; “Anne” diyenler ile “Kardeş” diyenler arasında, “Anne” diyenler ile “yok” diyenler arasında, “Baba” diyenler ile “kardeş” diyenler arasında, “Anne” diyenler ile “diğer” diyenler arasında, “Baba” diyenler ile “yok” diyenler arasında ve “Yok” diyenler ile “diğer” diyenler arasında farklılık olduğu görülürken, “Anne” diyenler ile “Baba” diyenler arasında, “Baba” diyenler ile “diğer” diyenler arasında, “Kardeş” diyenler ile “yok” diyenler arasında, Kardeş diyenler ile diğer diyenler arasında ise farklılığın olmadığı görülmüştür. Grupların sıra ortalamasına bakıldığında ise öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın “Anne” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu, bunu “Baba” şeklinde görüş bildirenlerin izlediği görülürken en az katılımın ise “Yok” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile öğretmenlik mesleğine verilen önem değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($X^2=8,269$; $p<0,05$). Öğretmenlerin öz yeterlik inancının öğretmenliğe verdikleri öneme göre farklılık gösterdiği ve bu farkın öğretmenlik mesleğine verilen öneme “Çok önemlidir” şeklinde görüş bildirenlerle “orta düzeyde önemlidir” şeklinde görüş bildirenler arasında olduğu görülmüştür. Grupların sıra ortalaması dikkate alındığında, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın “Çok önemlidir” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu, en az katılımın ise “Orda düzeyde önemlidir” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile mesleki bilgi seviyesi değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($X^2=9,445$; $p<0,05$). Buradan hareketle öğretmenlerin öz yeterlik inancının mesleki bilgi düzeylerine göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Bu farklılığın; “Yeterlidir” diyenler ile “Orta düzeyde yeterlidir” diyenler

arasında olduğu görülürken “Yeterlidir” diyenler ile “Yeterli değildir” diyenler arasında ve “Orta düzeyde yeterlidir” diyenler ile “Yeterli değildir” diyenler arasında herhangi bir farklılık görülememiştir. Grupların sıra ortalaması dikkate alındığında, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarına ilişkin en yüksek katılımın “Yeterlidir” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu ve bunu “Yeterli değildir” şeklinde görüş bildirenlerin izlediği görülürken en az katılımın ise “Orta düzeyde yeterlidir” şeklinde görüş bildirenlere ait olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin öz yeterlik inancı düzeyi ile kendilerine güven düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($X^2=5,979$; $p<0,05$). Öğretmenlerin öz yeterlik inancının öğretmenlerin kendilerine güven düzeyine göre farklılık gösterdiği ve bu farklılığın “Kendime güveniyorum” şeklinde görüş bildirenlerle “Kendime orta düzeyde güveniyorum” şeklinde görüş bildirenler arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

- ❖ Öğretmenlerin öz yeterlik inançlarını öğretmenlik mesleğine önem verme, kendilerine güven duyma alanlarında ve özellikle de mesleki bilgi düzeyini artırma yönünde çalışmalar yapılabilir ve öğretmenlerin bu alanlarda yeterliğini arttırmaya yönelik çalışmalar teşvik edilmeli ve özendirilmelidir.
- ❖ Denizli ili Merkezefendi ilçesinde gerçekleştirilen bu araştırma başka yerlerde de yapılmak suretiyle araştırma sonuçları genellenebilir.
- ❖ Öğretmenlerin öz yeterliğine ilişkin algıları daha sonra test tekrar test yöntemiyle ölçülüp yeniden değerlendirilebilir.
- ❖ Öğretmenlerin öz yeterliğiyle ilgili olarak diğer iç ve dış paydaşların algı ve tutumları araştırılabilir.
- ❖ Ortaöğretim kademesinde çalışanlara yönelik olan bu çalışma eğitim öğretimin diğer kademelerinde de yapılabilir.

KAYNAKÇA

- 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu (1973). Sayı: 14574 Yayımlandığı Düstur: Tertip:5 Cilt : 12 Sayfa: 2342
- 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi (2019) Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara
- Akkoyunlu, B., ve Orhan, F. (2003). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (BÖTE) bölümü öğrencilerinin bilgisayar kullanma öz yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*. 2(3).
- Alcı, B. (2007). *Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin, matematik başarıları ile algıladıkları problem çözme becerileri, öz yeterlik algıları bilişüstü öz düzenleme stratejileri ve ÖSS sayısal puanları arasındaki açıklayıcı ve yordayıcı ilişkiler örüntüsü* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi SBE
- Aşkar, P., ve Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğrencilerinin bilgisayarla ilgili özyeterlik algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1–8.
- Balcı, A. (2005). *Açıklamalı eğitim yönetim terimleri sözlüğü*. Ankara: Tek Ağaç Basım Yayım, Dağıtım.
- Baloğlu, B., Karadağ, E. (2008). Öğretmen Yetkinliğinin Tarihsel Gelişimi ve Ohio Öğretmen Yetkinlik Ölçeği: Türk Kültürüne Uyarlama, Dil Geçerliği ve Faktör Yapısının İncelenmesi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Güz 2008, Sayı 56, ss: 571-606
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191–215.
- Bedel, E.F. (2008). Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ve Bazı Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 4 (1), 31-48.
- Bıkmaz, F. H. (2004). Sınıf öğretmenlerinin fen öğretiminde öz yeterlilik inancı ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*. 161
- Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Steca, P., ve Malone, P. S. (2006). Teachers' self-efficacy beliefs as determinants of job satisfaction and students' academic achievement: A study at the school level. *Journal of School Psychology*, 44, 473–490.
- Cheung, W. M., ve Cheng, Y. C. (1997, April). *A multi-level analysis of teachers' self-belief and behavior, and students' educational outcomes*. Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, Chicago.

- Colodarci, T. (1992). Teachers' sense of efficacy and commitment to teaching. *Journal of Experimental Education*, 60, 323-337.
- Czerniak, C. M., ve Lumpe, A. T. (1996). Relationship between teacher beliefs and science education reform. *Journal of Science Teacher Education*, 7, 247-266.
- Çakır, Ö., Kan, A. ve Sünbül, Ö. (2006). Öğretmenlik meslek bilgisi ve tezsiz yüksek lisans programlarının tutum ve özyeterlik açısından değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2 (1), 36-47.
- Çapri, B. (2006). Tükenmişlik Ölçeğinin Türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 62-77.;
- Çapri, B., ve Kan, A. (2006). Öğretmen kişilerarası öz yeterlik ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2 (1), 48-61.
- Çelik, K., Tabancalı, E. (2013). Öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ile öğretmen özyeterlilikleri arasındaki ilişki. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1167-1184.
- Çubukçu, F. (2008). Yabancı dil öğrenme endişesi ile öz yeterlik arasındaki korelasyon üzerine bir çalışma. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*. 4, (1), 148-158.
- Demirtaş, H., ve Güneş, H. (2002). *Eğitim yönetimi ve denetimi sözlüğü*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Doğan, T., ve Çoban, A. E. (2009) Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, c:34, sayı:153
- Enochs, L. G., Scharmann, L. C., ve Riggs, I. M. (1995). The relationship of pupil control to preservice elementary science teacher self-efficacy and outcome expectancy. *Science Education*, 79, 63-75.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, İstanbul: Alkım Yayınları.
- Fuller, F.F. (1996). Concerns of teachers: A developmental conceptualization. *American Educational Research Journal*,6,207-226.
- Gibson, S., ve Dembo, M. H. (1984). Teacher efficacy: A construct validation. *Journal of Educational Psychology*, 76, 569-582.
- Goddard, R. D., Hoy, W. K., ve Woolfolk-Hoy, A. W. (2000). Collective teacher efficacy: Its meaning, measure, and impact on student achievement. *American Educational Research Journal*, 37(2), 479- 507.
- Guskey, T. R. (1988). Teacher efficacy, self-concept, and attitudes toward the implementation of instructional innovation. *Teaching and Teacher Education*, 4, 63-69.

- Gürcan, A. (2005). Bilgisayar öz yeterliği algısı ile bilişsel öğrenme stratejileri arasındaki ilişki. *Eğitim Araştırmaları*, 19, 179-193.
- Hacıömeroğlu, G., Taşkın, Ç. Ş. (2010). Öğretmen Öz Yeterlik İnanç Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öz Yeterlik İnançları, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi* 27
- Hamurcu, H. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimine yönelik öz yeterlik inançları. *Eğitim Araştırmaları*, 24, 112-122.
- Henson, R. K. (2001). *Relationships between preservice teachers' self-efficacy, task analysis, and classroom management beliefs*. Paper presented at the annual meeting of the Southwest Educational Research Association, New Orleans, LA.
- Kafkas, M. E., Açak, M., Çoban, B., Karademir, T. (2010), Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik Algıları İle Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişki, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, C:11, Sayı:2, 93-111
- Karadağ, E., Baloğlu, N. (2008). Öğretmen Yetkinliğinin Tarihsel Gelişimi ve Ohio Öğretmen Yetkinlik Ölçeği: Türk Kültürüne Uyarlama, Dil Geçerliliği ve Faktör Yapısının İncelenmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* Güz 2008, Sayı 56, ss: 571-606
- Karasar, N. (2005), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayınları, Ankara
- Kaya, A. ve Büyükkasap, E. (2005). Fizik Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Profilleri, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Endişeleri: Erzurum Örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (2), 367-380.
- Küçükylmaz, A., Duban, N. (2006). Sınıf öğretimi adaylarının fen öğretimi öz-yeterlik inançlarının artırılabilmesi için alınacak önlemlere ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3 (2), 1-23.
- Morgil, İ., Seçken, N., ve Yücel, A. S. (2004). Kimya Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6, 62-72.
- Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri (2017), Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara
- Özçelik, H., ve Kurt, A. (2007). İlköğretim Öğretmenlerinin bilgisayar özyeterlilikleri: Balıkesir ili örneği. *İlköğretim Online*, 6(3), 441-451.
- Saracaloğlu, A. S., Kumral, O., Kanmaz, A. (2009). Ortaöğretim Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlilikleri, Kaygıları Ve Akademik Güdülenme Düzeyleri, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. Aralık Cilt:VI, Sayı:II, 38-54(<http://efdergi.yyu.edu.tr> adresinden 20.11.2019 tarihinde indirilmiştir.)

- Şahin, A. E. (2006). Meslek ve öğretmenlik. (Ed. V. Sönmez). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin. İ. (2013). Öğretmenlerin İş Doyumu Düzeyleri, *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:X, Sayı:1, 142-167*
- Şişman, M. (2006). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tabancalı, E., Çelik K. (2013) Öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ile Öğretmen öz-yeterlilikleri arasındaki ilişki, *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1167-1184.
- TDK, <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 01.02.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Tschannen-Moran, M., ve Woolfolk-Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783–805.
- Üstün, E., Erkan, S., Akman, 8., (2004). Türkiye'de Okulöncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 129-136
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., Özer, N. (2009), Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 17, 1-16
- Vardarlı, G. (2005). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin genel özyeterlik düzeylerinin yordanması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir-Ege Üniversitesi SBE
- Woolfolk, A. E., Rosoff, B., & Hoy, W. K. (1990). Teacher's sense of efficacy and their beliefs about managing students. *Teaching and Teacher Education*, 6, 137–148.
- Yılmaz, M., Gürçay, D., ve Ekici, G. (2007). Akademik öz yeterlik ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 253-259.
- Yılmaz, M., Gürçay, D., ve Ekici, G. (2007). Akademik özyeterlik ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 253-259.
- Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek, C., ve Soran, H. (2004a). Yabancı dilde hazırlanan bir öğretmen öz yeterlik ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 260- 267.
- Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek, C., ve Soran, H. (2004). Öğretmen öz-yeterlik inancı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. 5, (58)
- Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek, C., ve Soran, H. (2004a). Yabancı dilde hazırlanan bir öğretmen özyeterlik ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 260- 267.

Yılmaz, M., Köseoğlu, P., Gerçek, C., ve Soran, H. (2004b). Öğretmen öz-yeterlik inancı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. 5, (58).

Zimmerman, E. ve Zimmerman, L. 2000. Art Education and Early Childhood Education: The Young Child As Creator and Meaning Maker within a Community Context. *Young Children*, November; 87-92.

EKLER

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım

Bu bilgi formu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yapmakta olduğum proje çalışmasına veri toplamak için hazırlanmıştır. Denizli ili Merkezefendi ilçesinde bulunan Öğretmenlerin Öz Yeterliliklerini ve farklı değişkenlere göre farklılık gösterip/göstermediğini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu anketin değeri yanıtlarken göstereceğiniz samimiyete bağlıdır. Genel bir sonuç elde etmek istediğimden lütfen isminizi yazmayınız. Yanıtlar sadece araştırmayı yapan kişi tarafından değerlendirilecektir. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla,
Esra KEÇECİ

I. Kişisel Bilgiler

- 1) Cinsiyet : Kadın ( ) Erkek ( )
- 2) Kazandığınız bölüm üniversiteye giriş sınavında kaçınıcı tercihinizdi? : .....Tercihim
- 3) Mezun olduğunuz lise türü? .....Lisesi
- 4) Bölümünüz : ..... Öğretmenliği
- 5) Mezuniyet sonrası kariyer planınız Öğretmenlik ( ) Diğer ( )
- 6) Ailenizde öğretmen var mı? Anne ( ) Baba ( ) Kardeş ( ) Yok ( ) Diğer ( )
- 7) Öğretmenlik mesleğinin ne derece önemli olduğunu düşünüyorsunuz?
Çok önemlidir ( ) Orta düzeyde önemlidir ( ) Önemli değildir ( )
- 8) Öğretmenlik mesleğinin gereklerini yerine getirebilmek için mesleki bilgi düzeyinizi yeterli buluyor musunuz?
Yeterlidir ( ) Orta düzeyde yeterlidir ( ) Yeterli değildir ( )
- 9) Öğretmenlik mesleğinin gerekliklerini yerine getirme konusunda kendinize güveniyor musunuz?
Kendime güveniyorum ( ) Kendime orta düzeyde güveniyorum ( ) Kendime güvenmiyorum ( )
- 10) Öğretmenlik mesleğini isteyerek mi seçtiniz?
İsteyerek seçtim ( ) İsteyerek seçmedim ( )

II. Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği

Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği	İnanmıyorum	Biraz İnanmıyorum	İnanıyorum	Kesinlikle İnanıyorum
1. Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alarak aktiviteler planlarım	1	2	3	4
2. Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları düzenleyen değerlendirme yöntemleri planlarım	1	2	3	4
3. Öğrenmeyi en üst düzeye çıkaracak etkinlikler için zamanı planlı bir şekilde kullanırım	1	2	3	4
4. Öğrenme ile ilgili çalışmalarda süreç ve programı etkili bir biçimde yönetirim	1	2	3	4
5. Öğrenme programı için yol gösteririm	1	2	3	4
6. Öğrenme ile ilgili çalışmalarda öğrenci katılımının en üst düzeyde olmasını sağlarım	1	2	3	4
7. Çalışmalara sürekli bir biçimde ilgisizlik gösteren öğrencileri yeniden yönlendiririm	1	2	3	4
8. Saygı ve nezaket içeren bir sınıf ortamı sağlarım	1	2	3	4
9. Adil ve tarafsız bir sınıf ortamı sağlarım	1	2	3	4
10. Dersle ilgili özel öğrenme durumlarına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum	1	2	3	4
11. Öğrenme ile ilgili çalışmaların önemi ve/veya amacına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum	1	2	3	4
12. Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğretim metotlarımı uygun hızda kullanırım	1	2	3	4
13. Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğrenme ve öğretim araçlarımı kullanırım	1	2	3	4
14. Öğrencilerin bir bilişsel ve/veya performans düzeyinden daha	1	2	3	4

fazlasını öğrenmeleri için fırsatlar sağlanm				
15. Öğrencilerin alan bilgisine (doğru ve mantıksal bilgi) ilişkin iletişimde bulumurum.	1	2	3	4
16. Öğrenme sırasında öğrencilerin yanlış anlamalarını düzeltir veya karşılaştıkları zorlukları açıklarım.	1	2	3	4
17. Öğrencilere öğrenme ile ilgili konuya ilişkin özel dönütler sağlanm	1	2	3	4
18. Öğrencilere öğrenmeyi geliştirme ile ilgili öneriler sağlanm	1	2	3	4
19. Kavram geliştirme sürecine öğrencileri aktif bir biçimde dahil ederim	1	2	3	4
20. Yüksek düzeyde düşünme becerisi kullanmaları için ders süresince çeşitli sorular sorulmasını teşvik ederim	1	2	3	4
21. Problem çözme ve/veya eleştirel analiz yapma sürecine öğrencilerini aktif bir biçimde dahil ederim	1	2	3	4
22. Öğrenci disiplinini/davranışlarını yönetirim	1	2	3	4
23. Öğrencileri yüksek düzeyde düşünme becerilerini geliştirme sürecine dahil ederim	1	2	3	4
24. Öğrencileri varolan bütün potansiyellerini göstermeleri için motive ederim	1	2	3	4
25. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere uygun öğrenme ortamı sağlanm	1	2	3	4
26. Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler dahil bütün öğrencilerin akademik performanslarını geliştiririm	1	2	3	4
27. Öğrencilerin akademik gelişimlerinin olumlu etkilenmesini sağlanm	1	2	3	4
28. Öğrencilerin işbirliği içinde çalışmasını sürdüreceği bir sınıf ortamı sağlanm	1	2	3	4
29. Olumlu bir sınıf ortamını başarılı bir biçimde sürdürürüm	1	2	3	4

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler	
Adı	Esra
Soyadı	KEÇECİ
Doğum Yeri ve Tarihi	27-03-1977
Uyruğu	Türkiye Cumhuriyeti
İletişim Adresi ve Telefonu	Siteler Mah. 6221 Sok. No:12 Ufuk Apt. Kat: 1 -DENİZLİ 0532 4024507
Eğitim	
İlkokul	100.Yıl Mehmetçik İlkokulu / DENİZLİ
Ortaokul	Atatürk Ortaokulu / DENİZLİ
Lise	Denizli Lisesi/DENİZLİ
Yükseköğretim (Lisans)	Pamukkale Üniv. Eğitim Fak. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı - SINAV ADI - Sınavın Yapıldığı ay ve yıl	İngilizce
Varsa Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki Deneyim
1999-2001	Yozgat / Yerköy Atatürk İlköğretim Okulu
2001-2003	Denizli / Honaz Hisar İlköğretim Okulu
2003-2006	Denizli / Merkez Sevil Kaynak İlköğretim Okulu
2006-2010	Denizli /Merkez D. D. <u>Emsan</u> İlköğretim Okulu
2010-2020-Halen Görevde	Denizli /Hakkı <u>Dereköylü</u> Güzel Sanatlar Lisesi